

Talous- ja henkilöstöpalvelujen järjestelyt

Kunnanhallitus 31.05.2021 § 141

Sarastia Oy:ltä hankittu palvelu

Kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuottajana toimii Sarastia Oy. Sarastia Oy syntyi v. 2019 KuntaPro Oy:n ja Taitoa Oy:n yhdistymisen seurauksena. Sarastia on suuri valtakunnallinen toimija, sen palveluksessa on n. 860 työntekijää ja sillä on 270 omistajaa. Yhtiö tuottaa tukipalveluja kunnille ja kuntaomisteisille yhteisöille. Mäntsälä on ollut yhtiön omistaja vuodesta 2014, jolloin kunta ryhtyi hankkimaan taloushallinnon palveluja KuntaPro Oy:ltä.

Kunta ulkoisti kirjanpidon, osto- ja myyntireskontran sekä maksuliikenteen hoitamisen ja taloushallinnon viranomaisraportoinnin ja tilitykset kesäkuusta 2014 alkaen Sarastia Oy:lle (KuntaPro Oy:lle v. 2014-2018). Lisäksi Sarastia Oy tarjoaa palveluna kunnan käyttöön taloushallinnossa tarvittavat tietojärjestelmät. Taloushallinnon palvelujen lisäksi kunta ulkoisti Sarastia Oy:lle kunnan palkanmaksupalvelut ja siihen liittyvän viranomaisraportoinnin ja tilitykset marraskuusta 2019 alkaen. Alkuun palkanmaksupalveluissa käytettiin kunnan omaa Pegasos-järjestelmää, mutta järjestelmän tuottajan irtisanottua järjestelmäsopimuksen, kunta otti marraskuusta 2020 alkaen käyttöön Sarastia Oy:n tarjoaman palkkajärjestelmän, Sarastia365 HR:n, ja siihen liittyvät raportointi- ja matkalaskujärjestelmät.

Sarastia Oy:n palvelun ja järjestelmien ongelmat

Kunnassa on havaittu, että KuntaPro Oy:n ja Taitoa Oy:n yhdistymisen jälkeen Sarastia Oy:ltä saatu taloushallinnon palvelutuotannon laatu ja yhteistyö kunnan kanssa ovat heikentyneet. Palvelutuotannossa, asiakaspalvelussa ja tukipyyntöihin vastaamisessa on kunnan puolella koettu merkittäviä viiveitä ja puutteita, jotka on nostettu esiin kunnan ja Sarastian palvelun laatuun keskittyvissä yhteisissä palaverissa. Kunnan puolella on havaittu, että näissä puitesopimuksessa määritellyissä laatupalaverissa luvattuja palvelutason parannuksia ja yhdessä sovittuja toimintamalleja ei ole Sarastian puolelta otettu käytäntöön. Kunnan taloushallinnon henkilöstön resurssia on sitoutunut poikkeuksellisen paljon valvomaan Sarastian vastuulle kuuluvien tehtävien suorittamista ja niiden oikeellisuutta.

Kunnan perusteet palkanmaksupalvelujen siirtämiselle Sarastia Oy:lle vuonna 2019 liittyivät sekä käytetyn palkkajärjestelmän vanhentumiseen että oman palkanmaksuhenkilökunnan haavoittuvuuteen. Kunta pyrki varmistamaan riittävän henkilöstön palkanmaksupalveluihin omien palkkasihteerien jäädessä eläkkeelle. Lisäksi kunnassa käytetty palkkajärjestelmä oli vanhentumassa ja kunnan oli helpompaa ottaa käyttöön palveluntuottajan tarjoama uusi järjestelmä kuin kilpailuttaa se

itse.

Ennen palkkahallinnon siirtymää Sarastialle kunnalla oli palveluksessaan viisi palkkasihteeriä. Pian palkkahallinnon siirtymisen jälkeen havaittiin, ettei Sarastialla ollut tarjota riittävää henkilöresurssia kunnan palkkojen maksuun. Alimmillaan kunnan palkkojen maksusta huolehti vain yksi palkkasihteeri, mikä näkyi kunnassa palkkojen virheiden kasvussa ja palkanmaksun viiveiden lisääntymisenä. Palkkojen maksujen virheet ja viiveet ovat edelleen varsin korkealla tasolla.

Palvelutuotannon vaihtoehdot

Mikäli kunta jää Sarastia Oy:n asiakkaaksi, koituu kunnalle keväällä 2022 kustannukset talousjärjestelmien vaihdosta. Odotettavissa on, että taloudellinen satsaus järjestelmien vaihdoksiin sitoo kunnan Sarastian asiakkaaksi useammaksi vuodeksi. Ennen pitkän tähtäimen päätöksen tekemistä on järkevää arvioida Sarastialta saadun palvelun hinta-laatusuhdetta ja selvittää, mitä muita vaihtoehtoja kunnalla on talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen järjestämiseksi. Koska kunnalla ei ole omia tietojärjestelmiä käytössään, on hankintoihin liittyvien riskien ja järjestelmien ylläpidon vaatimien resurssien kannalta järkevintä pyrkiä järjestämään talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut tarvittavine tietojärjestelmineen yhteistyössä ulkoisen palveluntuottajan kanssa.

Eri palveluntuottajien vertailun mahdollistamiseksi kunnassa käynnistettiin markkinavuoropuhelu talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista. Kunnalle järjestettiin palvelutuotannon esittelyt neljän eri yhtiön toimesta. Näitä olivat Accountor Oy sekä kunnille InHouse-periaatteella palveluja tuottavat Monetra Oy, Kuntien HETA-palvelut Oy ja Provincia Oy. Kunta on pyytänyt toimijolita alustavat arviot palvelutoiminnan ja tietojärjestelmien kustannuksista kunnan palvelutuotannon nykyisillä volyyymeilla.

Yhtiöt ilmoittivat alustavat arvionsa kustannuksista 16.4.2021 mennessä. Annetut tarjoukset eivät ole tarjoajia sitovia, vaan lopulliset kustannukset tarkentuvat, mikäli neuvottelut jatkuvat palveluntuottajan kanssa sopimusvaiheeseen. Alustavat tarjoukset pyydettiin kolmelta palveluntuottajalta kunnan vuoden 2020 palvelutuotannon volyymitietojen ja palvelussa tarvittavien tietojärjestelmien mukaisesti. Kaikki markkinavuoropuhelussa olevat yhtiöt ovat kuntaomisteisia ja toimivat Inhouse-periaatteella, joten yhtiöltä palveluja hankkivan kunnan tulee omistaa vähintään yksi yhtiön osake. Osakkeiden hintatietoja ei markkinavuoropuhelun aikana vielä tiedusteltu yhtiöiltä.

Palveluntuottajien vertailu on tehty hinnan ja laatutekijöiden perusteella. Laatutekijöiden arviointi on annettu markkinavuoropuhelun aikana käydyissä keskusteluissa saatujen tietojen ja yhtiön esittelyjen perusteella. Laatutekijöiden arvioinnissa ei ole voitu käyttää objektiivisia mittareita, vaan arviointi on tehty markkinavuoropuhelun aikana muodostuneesta käsityksestä yhtiön palvelun laadusta. Laatuarviointi on siis markkinavuoropuheluun osallistuneiden viranhaltijoiden subjektiivinen käsitys laadusta, joten sen painoarvoa palveluntuottajavertailussa ei pidä korostaa.

Palveluntuottajien kustannusvertailussa on huomioitu yhtiön antama alustava arvio käytettävien tietojärjestelmien ja palvelun käyttöönoton kustannuksista sekä käyttöönoton jälkeisen jatkuvan palvelun kustannustasosta. Kustannukset on arvioitu viiden vuoden jaksolle, koska tietojärjestelmien käyttöönoton kuoletuskustannukset huomioiden palvelusopimus tulisi solmia vähintään viidelle vuodelle.

Palveluntuottajien vertailussa on mukana myös nykyinen palveluntuottaja Sarastia Oy, jonka vertailuhinnan laskennassa on käytetty yhtiön vuodelle Palveluntuottajien alustava laatuvertailu on pykälän taustamateriaalissa.

Palveluntuottajan ja käytettävien tietojärjestelmien vaihtaminen talous- ja palkanmaksupalveluissa on suuri toimenpide, jonka toteuttamiseen tulisi varata sekä aikaa, että henkilöresursseja. Palveluntuottajan vaihtamisen liittyy riskejä sekä henkilöresursseihin että vaihdokseen käytettävään aikaan, mutta talous- ja palkanmaksupalveluissa käytettävien tietojärjestelmien toimivuus ja palvelutoiminnan sujuvuus sekä palveluntuottajan vaihdoksella saavutettavat kustannushyödyt puoltavat vaihdosta. Palveluntuottajan vaihtamista puoltaa myös mahdollisuus kohentaa oman henkilökunnan työn tuottavuutta ulkoistetun palvelutoiminnan laadun parannuksen myötä. Nykyisen palveluntuottajan palvelusopimuksessa määritellyn palvelun 12 kuukauden irtisanomisaikana on mahdollista käynnistää palvelutuotannon siirto uudelle palveluntuottajalle ja järjestää uusien tietojärjestelmien käyttöönotto.

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus päättää esittää, että valtuusto;

1. Irtisanoo Sarastia Oy:n taloushallinnon ja palkanmaksupalvelun palvelusopimukset noudattaen 12 kuukauden irtisanomisaikaa
2. Päättää hankkia Provincia Oy:n osakkeen, mikä oikeuttaa tarvittaessa ostamaan taloushallinnon ja palkanmaksupalvelun Provincia Oy:ltä
3. Päättää käynnistää sopimusneuvottelut Provincia Oy:n kanssa taloushallinnon ja palkanmaksupalvelujen palvelusopimuksesta. Sopimusneuvottelujen tuloksena solmittava palvelusopimus tuodaan erikseen kunnanhallituksen hyväksyttäväksi.

Käsittely: Va. talousjohtaja Sari Klenbergiä ja palkkasihteeri Eila Pitkästä kuultiin asiantuntijoina pykälän yhteydessä.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Kunnanvaltuusto 21.06.2021 § 68

Esitys: Kunnanvaltuusto:

1. Irtisanoo Sarastia Oy:n taloushallinnon ja palkanmaksupalvelun palvelusopimukset noudattaen 12 kuukauden irtisanomisaikaa.

2. Päättää hankkia Provincia Oy:n osakkeen, mikä oikeuttaa tarvittaessa ostamaan taloushallinnon ja palkanmaksupalvelun Provincia Oy:ltä.
3. Päättää käynnistää sopimusneuvottelut Provincia Oy:n kanssa taloushallinnon ja palkanmaksupalvelujen palvelusopimuksesta. Sopimusneuvottelujen tuloksena solmittava palvelusopimus tuodaan erikseen kunnanhallituksen hyväksyttäväksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.